

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΚΥΡΙΑΚΟ ΜΑΤΣΗ

Τιμητική Εκδήλωση - Συναυλία
στο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ
Τρίτη 2 Νοεμβρίου 2010, ώρα 8:00 μ.μ.

Παρουσία του εξοχότατου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια
και του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χριστοστόμου
Η εκδήλωση τελεί υπό την αιγίδα του έντιμου Υπουργού Παιδείας & Πολιτισμού
Δρα Ανδρέα Δημητρίου και αφιερώνεται στα 50 χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας

*«Οο περί χρημάτων τον αγίονα ποιούμεθα,
αλλά περί αρετής»*

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΠΟΛΙΤΗΣ
ΤΑ ΔΕΞΙ ΟΥΝ!

Χαιρετισμός του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια

Θεωρώ προσωπική μου τιμή το γεγονός ότι καλούμαι να εκφράσω σκέψεις και οφειλόμενη τιμή στον Άνθρωπο, Ήρωα και Οραματιστή Κυριάκο Μάτση.

Ο Κυριάκος Μάτσης υπήρξε ένας σκεπτόμενος ανθρωπιστής. Από πολύ νεαρός άρχισε να οραματίζεται την ελευθερία και τη Δικαιοσύνη στον πολύπαθό του τόπο, την αγαπημένη μας πατρίδα Κύπρο. Αφιέρωσε τη ζωή του σε αυτό το σκοπό και θυσιάστηκε προσφέροντας με τη θυσία του σπονδή στην Ελευθερία.

Άνθρωπος χωρίς παρωπίδες και αγάπη για ολόκληρο το λαό γράφει στις 24 Ιουνίου του 1948 υπερασπιζόμενος συμφοιτητή του διαφορετικών ιδεολογικών πεποιθήσεων στη Θεσσαλονίκη: «Έμαθα στη ζωή να αγαπώ και να εκτιμώ τους ιδεολόγους αγωνιστές που ξέρουν να αγωνιστούν για ένα ιδανικό, αδιάφορο ποιο είναι αυτό, αρκεί να το πιστεύουν».

Αθάνατος εραστής της Ελευθερίας αλλά και της Κοινωνικής Δικαιοσύνης ο Κυριάκος Μάτσης έχει αφήσει κληρονομιά επίκαιρη μέχρι και σήμερα. Για απελευθέρωση και επανένωση της Κύπρου, για Ισότητα και Δικαιοσύνη. Τον Οκτώβρη του 1958 γράφει στους γονείς του την αιώνια διαθήκη της Ελευθερίας και του Ανθρωπισμού: «Να γιατί δεν νοιάζομαι αν τη γη αυτή τη ζουν Τούρκοι, για Έλληνες, Εβραίοι για... Εκείνο που έχει αξία είναι να τη ζουν αυτοί που την ποτίζουν με τον ιδρώτα τους και να περπατούν πάνω της ελεύθεροι διαφεντευτές της, κυρίαρχοι της. Ν' αναπνέουν περήφανοι τον αέρα της που 'ναι αέρας δροσιάς, ομορφιάς, λεβεντοσύνης. Όχι πνίκτης...»

Ο Κυριάκος Μάτσης θυσιάζεται στο χωριό μου, το Δίκωμο σε μια άνιση και προδομένη μάχη. Αναδεικνύοντας το μεγαλείο του, θυσιάζεται ηρωικά και κερδίζει την Αθανασία.

Κυριάκος Μάτσης

Μερικά αποσπάσματα σε χρονολογική σειρά από τα πολλά γραπτά κείμενα του ήρωα.

Thursday 23
(1940-69)

Ιδού τα δικαιώματα του ανθρώπου:

1. Το δικαίωμα της ζωής. Οι άνθρωποι μπορεί να διαφέρουν μεταξύ τους μα μπροστά στο νόμο είναι ίσοι.
2. Η προστασία των ανηλίκων.
3. Το καθήκον και η ελευθερία.
4. Το δικαίωμα του να κερδίζεις χρήματα.
5. Το δικαίωμα της περιουσίας.
6. Η ελευθερία της κυκλοφορίας.
7. Το δικαίωμα της εκπαίδευσης.
8. Η Ελευθερία της σκέψευς και λόγου.
9. Ατομική ελευθερία.
10. Προστασία κατά της βίας.

Πρέπει να συγκρατώμεν τον εαυτόν μας. Πηδάλιον εις την ζωήν ας είναι

ο νους μας και όχι αι ψυχικά και σωματικά ορμαί.

Ας προσπαθήσωμεν λοιπόν να αποκτήσωμεν καλās συνθηείας.

Ας σκεπτώμεθα ανώτερα διά να κάμνωμεν ανωτέρας πράξεις.

Ο νους ας είναι πηδάλιον των πράξεών μας.

1944

Αγωνίζομαι για τον λαό

Τον βλέπω αμόρφωτο

και θέλω να τον μορφώσω.

Τον βλέπω αδικημένο

και θέλω να τον δικαιώσω.

1945

FEBRUARY 1947

Friday 14
(15-320)

Ο Κυριάκος Μάτσης γράφει την πτυχιακή του διατριβή

Some of my friends there.

JANUARY 1947

Tuesday 28

(28-337)

Προσπαθώ να ξεχωρίσω τις αντιλήψεις μου για τη στάση που θα πρέπει να κρατά κανείς απέναντι στο σύνολο και βρίσκω πως όχι μόνο από την ιδεολογική της άποψη αλλά και από αυτή την πραγματική αντίληψη καλών νοουμένων συμφερόντων, πρέπει να ακολουθούμε όλοι το «ο καθένας για τον άλλο και όλοι για το σύνολο...»

Πίστεψα σε μερικές ηθικές αρχές και εννοώ να τις εφαρμόσω στη ζωή μου.

Γιατί αυτές είναι που θα περισώσουν την αξιοπρέπεια του ατόμου και θα το επιβάλουν εις το σύνολο. Αυτές άλλωστε αποτελούν τον ακρογωνιαίον λίθον της κοινωνίας επάνω εις τον οποίον πρέπει να υψώσωμεν περιλαμπρον το οικοδόμημα της αύριον.

1946

Λέξη κακή μην αφήσεις να προφέρουν τα χείλη σου, ω άνθρωπε και σκέψη μικρή ας μη θεμελιωθεί μέσα σου.

Δεν ζούνε οι ανθρώπινες ψυχές χωρίς τα σύμβολα και δεν μεγαλουργούν χωρίς την πίστη στην ανθρώπινη τη δύναμη.

Να ποιά πρέπει να είναι η προσευχή μας.

Πιστεύω στην ανθρώπινη τη δύναμη, που μου δίδει θάρρος κι ελπίδα και πεποίθηση.

Πιστεύω στον εαυτό μου, που σαν νικά τα δικά του ένστικτα, οπλίζεται μ' αυτοπεποίθηση στον αγώνα για τους άλλους και τον εαυτό του. Πιστεύω στην πίστη μου για την επιτυχία.

1946

Στη φοιτητική συγκέντρωση δεν παράλειψα να τονίσω τον πόνο της Κύπρου.

Σ' ένα παραλήρημα ακράτητου ενθουσιασμού η Ελεύθερη νεολαία της Πατρίδας μας, άφησε την καρδιά της να σκιρτήσει από πόνο για τ' αδέλφια της Κύπρου και έντονα διακηρύξαμε ότι ο πολιτισμός ενός λαού ιστορικού πρέπει να γίνει σεβαστός αποδιδομένης εις αυτόν της ελευθερίας του.

1946

Ο Κυριάκος Μάτσης με συμφοιτητές του στην οδό Εθνικής Αμύνης, στη Θεσσαλονίκη

JANUARY 1947

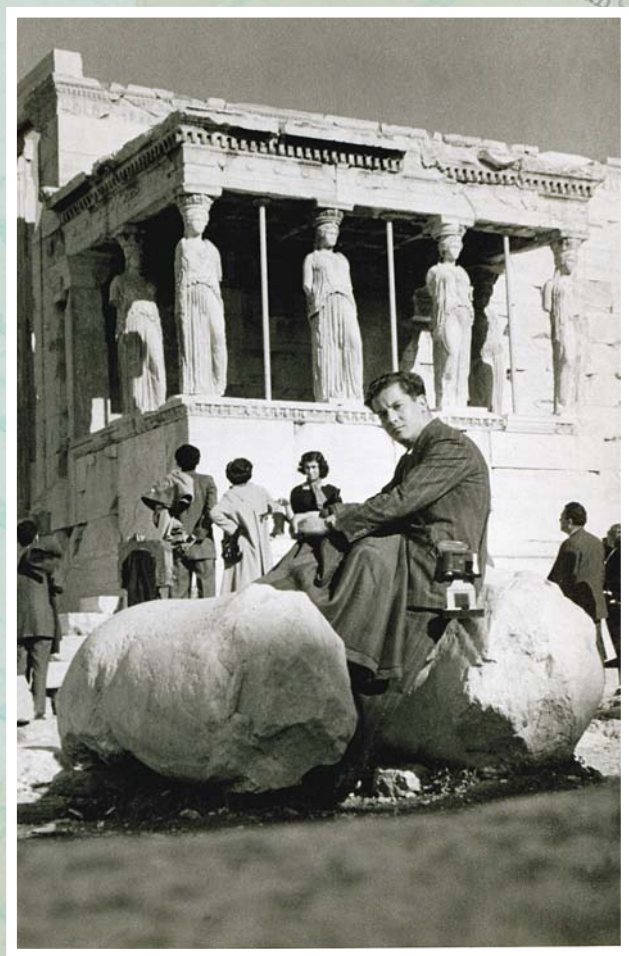
Thursday 30 3:12:7 a.m.
(30-335)

Φανουάριον 1947

Μιλεις ενδω το νιον ενος
δαιση με ενδωκει εν εν
ονιων προκοσμη Φοιτητων εν
ενωτη τροφι.
καθημεν επιβαλεις ανδραν
ενον τον εαυτου μου εγγα και
νιν και θινω μου να ερροθη
ενον να μαθηματα μου ενω
επιβαλεις να τοις ανδρικοις
και ενω με ανωνια τον
και εγγα
εν ενω να ανωνια τον
και ενω με ανωνια τον
και ενω με ανωνια τον

Στον Ιερό Βράχο
«Σκύβω ταπεινά και σας προσκυνώ,
ω άγιοι τόποι, ω μεγάλοι νεκροί»

1946

Ω ΠΙΣΤΗ, ω υπέροχη δύναμη
ακατάλυτη και παντοδύναμη,
συ που κρύβεσαι μέσα μου
κι είσαι δικιά μου.
Δίνε μου υπομονή γρανιτένια
για ν' αντέχω, δύναμη
κινητήρια για να ενεργώ,
θέληση παγκυρίαρχη
για να ΝΙΚΩ.
Δείχνε μου το δρόμο προς
την τιμιότητα, έτσι που νάχω
το θάρρος ν' αντικρίζω χωρίς
φόβο ή ντροπή κανένα.

1946

Wednesday 2
(29-336)
1947
Sun rises 6.17
MARCH 1947
Saturday
(74-291)
15
Sun

JUARY 1947
Sunday 12
any (12-353)

Ανήσυχoi αφήνουμε τη σκέψη μας να ερευνά τα μυστικά της ζωής. Φέρνοντας κι εμείς τα βήματά μας στα γνώριμα μέρη π' αντίκριζε ο Αριστοτέλης, βαθιοί παρατηρητές της ζωής, όπως κι εκείνος ζητούμε λίγο απ' το φώς που η υπέροχη του διάνοια σκόρπισε στον πνευματικό κόσμο.

Νά'σαι τίμιος στις πολιτικές σου αντιλήψεις που πρέπει να πηγάζουν από την αγάπη προς τον συνάνθρωπο, που συνεπάγεται καλύτερευση της Πολιτείας που σαν άμεση συνέπεια έχει την της πατρίδας μερικά και του κόσμου γενικά.

1946

1946
Γιαννισιά - Κουφάλια - Χαλκηδόνα
Στ' άγια τούτα χώματά μας που βάρβαροι εκθροί ύπουλα διεκδικούν, ταπεινοί εμείς προσκυνηταί φέρνουμε την πύρινη φλόγα της νεανικής μας ψυχής κι αντλούμε συνάμα απ' το ακατάβλητο ψυχικό σθένος του υπέροχου λαού που ασάλευτος πάνω στους ιστορικούς βράχους της πανώριας μας Ελλάδας αγωνίζεται, για να διαφυλάξει την Κιβωτόν των πατέρων μας.
Με τέτοιο λαό δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία πως η Ελλάδα θα ζήσει μεγάλη.

1947

Σε διαφωτιστικές εξορμήσεις
στη Βόρειο Ελλάδα.

Η σημαία για την οποία έδωκα όρκο να υπηρετήσω είναι η ΑΛΗΘΕΙΑ
θα της μείνω πιστός και θ'αγωνίζομαι για το ΦΩΣ και την ΑΛΗΘΕΙΑ

1947

Σε φυλάκιο των Μακεδονικών συνόρων

Αύριο φεύγουμε για νέα εξόρμηση
στη Δράμα, Καβάλλα, Δοξάτον, Προσωτσάνη,
Ροδόπολις, Λειβάδια, Πλατανάκια, Πορρόϊα,
Ν. Πετρίτσι.

1948

Με αυτές τις σκέψεις ανέβαινα τον
ανηφορικό δρόμο που οδηγούσε στο γνωστό
Επταπύργιο.

Στα πόδια μας κάτω απλωνόταν η
Θεσσαλονίκη με όλη την γραφικότητα και
την άφραστη μεγαλοπρέπειά της. Εδώ
τσάκισαν τα μούτρα τους οι βάρβαροι που
ονειρεύτηκαν ν' αρπάσουν την περήφανη
πόλη του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Σιδηρόκαστρον
Αχλαδοχώρι - «Ουσίτα - Κούλα»
Με τους καθηγητές μας κ. Μαραβελάκην, Γαρδίκαν
και Γκανιάτσαν και τους φοιτητές Μεϊμαρίδην,
Μαρκόπουλον, Στεργίου φεύγουμε για τα ακρότατα
φυλάκια των συνόρων μας.

Φθάνουμε στο Σιδηρόκαστρο όπου μας υποδέχεται
ο διοικητής του τάγματος. Περνούμε ανάμεσα
στα φανταράκια μας την πρώτη ευχάριστη νύκτα.

Πρωί - πρωί φεύγουμε για το Αχλαδοχώρι, όπου
γνωρίσαμε έναν υπέροχο αξιωματικό τον Φράγκο,
αληθινό λεβεντόπουλο. Χορέψαμε μαζί Ελληνικούς
χορούς και διαπιστώσαμε το υπέροχο ηθικό του
στρατού μας.

1948

Εδώ πάνω η πίστις των υπερασπιστών της
είδε τον Άγιο Δημήτριο να καταδιώκει και να
τρέπει εις φυγήν τους Σλαύους για να σώσει
την πόλη του.

Εδώ πάνω σωριάστηκαν ερείπια τα όνειρα
των εχθρών της Ελλάδος και στον
κυματοθραύστη αυτό που στερεωμένος από
τα σιδερένια στήθια των πατέρων μας
στάθηκε αλύγιστος συντρίβηκαν σαν κύματα
οι επιθέσεις των.

Εδώ πάνω περνάει ζωντανή η αγωνία του
Έθνους, από τα μακρινά χρόνια ίσα με
σήμερα, και στο νου ξεχωρίζει ο τιτάνιος
αγώνας που επιβάλλεται για να κρατήσουμε
σήμερα αμόλυντα τα ιερά της ωραίας
νύμφης του Θερμαϊκού.

Εδώ πάνω στρέφουν τα μάτια σήμερα οι
αιώνιοι εχθροί της Ελλάδος κι εδώ πάνω το
Έθνος δίνει την υπόσχεση: «**Θα την
κρατήσουμε ελληνική τη Θεσσαλονίκη.**
Μόνο πάνω από τα κορμιά μας πατώντας θα
περάσουν οι εχθροί σ' αυτήν».

1948

JANUARY 1947

Σήμερα άναψα ένα κερι στον Άγιο Δημήτριο...

Friday 10

(10-355)

3.11.1948

ΠΑΣΧΑ 1948

Μάϊος

Πρόμαχοι

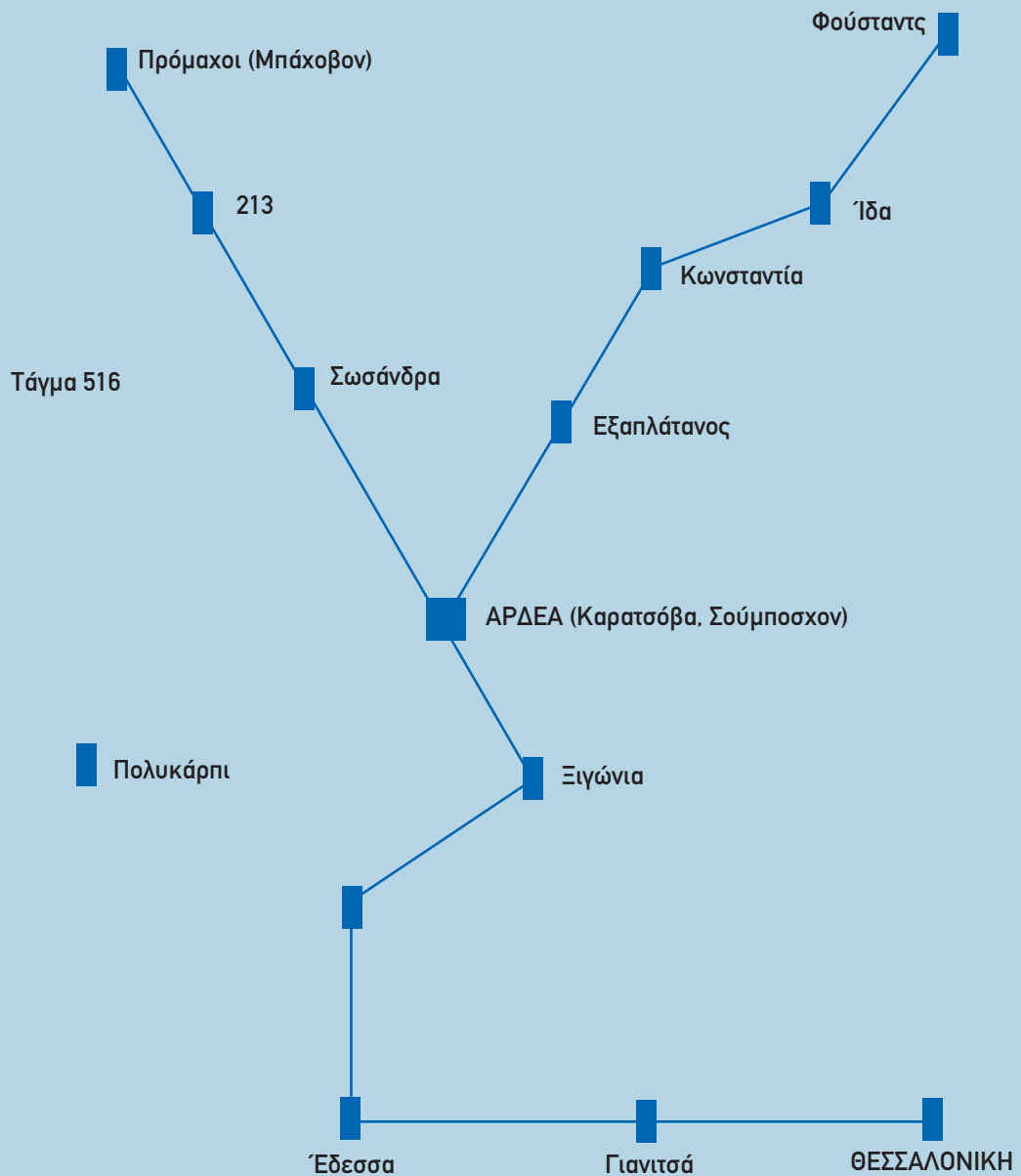
Αρδέα - Κωνσταντία - Σωσάνδρα

Ξεροπλάτανος, Ίδα, Ύψωμα Ταγματάρχου ΧΑΙΛΗ,

Ύψωμα Λοχαγού ΠΑΣΑ

(Έδεσσα, Πολυκάρπου)

(Αίγαλος, Ξιγώνια)

Ένα από τα δρομολόγια του Κυριάκου Μάτση στα ακριτικά φυλάκια, όπως καταγράφεται στο ημερολόγιό του

Κυριακός Χρ. Μάτσης

D.P. 196

Κομμουνιστική 9/2/56

Λεβαδί μου πατέρα,

"Πότε θάρθει η ώρα που θα μπουν στην Ελληνική Βουλή και οι Κύπριοι βουλευτές. Γι' αυτή την ώρα δίδομε την ψυχή και το σώμα μας στον αγώνα, γιατί μόνον έτσι σε μια ελεύθερη γη θα μπορούσαμε να ζήσουμε όπως εμείς οι ίδιοι θέλουμε

δούν. Να φέρουν και διαχειριζόμενοι τα ζητήματά μας" 1948
"Ας έρθει όποιος θέλει. Αν θέλει ο π...
να ρθώ. Να ρθών την Τετάρτη στον καζα της Λογί...

Σε ακραίο φυλάκιο των Μακεδονικών συνόρων. Ο Μάτσης μετέφερε στους Έλληνες ακρίτες τον πόθο των Κυπρίων για εθνική αποκατάσταση της Κύπρου

Απ' όλες τις μεριές της πατρίδας μας ακούεται ο βρόντος του κανονιού. Η Ελλάς κινδυνεύει πραγματικά. Χαίρονται οι εχθροί της και αγάλλονται, γιατί έτσι προετοιμάζεται το έδαφος για μια απότομη επικράτησή των. Ζούμε λοιπόν στον 20ο αιώνα, όταν υπάρχουν λαοί που επιβάλλονται σε ξένα εδάφη; Και προχωρούμεν έτσι προς τας οδούς της προόδου; Πόσο άγριοι είμεθα ακόμη.

1949

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΑΤΣΗΣ

Από εξόρμηση στην Κατερίνη. Στο κέντρο ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Βασίλειος Ιωαννίδης

Ο Κυριάκος Μάτσης ομιλητής σε συγκέντρωση φοιτητών

Κιλκίς - Ευκαρπία - Μάχη Φλώρινας

Από καιρό ονειροπολούσα να επισκεφθώ το Κιλκίς
για να βρω και τον πατριώτη Μενέλαο Παντελίδη.

Ιδιαίτερα εντύπωση μας έκανε ο Μακεδονομάχος

Μητροπολίτης Κιλκίς:

«Όποιος θέλει να πεθάνει δεν πεθαίνει.

Κι αν πεθάνει περνάει στην αθανασία».

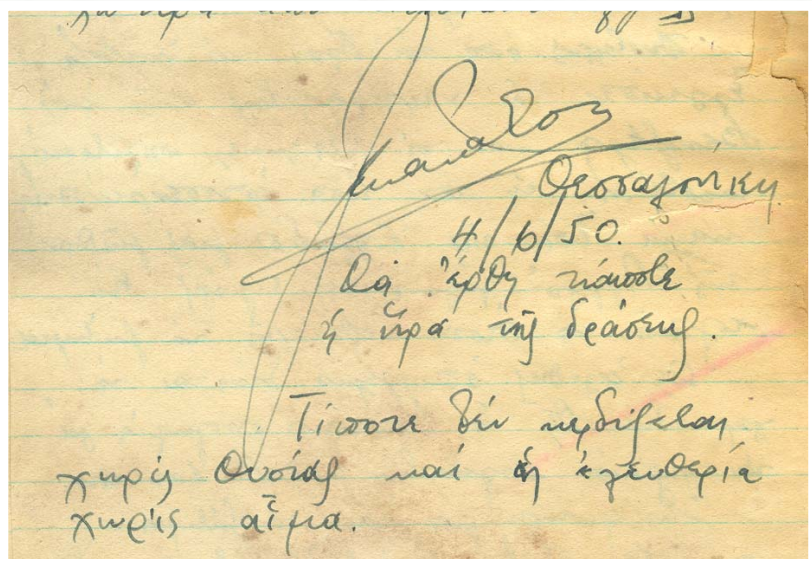
Η παρουσία του κ. Χόνδρου προσέδωκεν

ιδιαίτερον αίγλην στην εξόρμησή μας.

1949

Ο Κυριάκος Μάτσας μαζί με τον συμφοιτητή του Δημήτριο Παπαϊωάννου στην είσοδο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Η Θεσσαλονίκη επεφύλαξε σήμερα μίαν αφάνταστον υποδοχήν εις την Κυπριακήν Εθνικήν Πρεσβείαν, ήτις αγωνίζεται ερρωμένως και εν μέσω απογοητεύσεων εις αυτήν ταύτην την ελληνικήν πρωτεύουσαν διά την ευόδωσιν των ιερών σκοπών της.

Δυστυχώς από τον ελληνικόν ορίζοντα ελλείπει ο νεφεληγερέτης νους ενός Βενιζέλου και οι Έλληνες πολιτικοί πιστεύοντες εις τον τόσα επισωρευθέντα κακά επί της Ελλάδος μας μύθον της ΑγγλοΕλληνικής φιλίας δεν τολμούν να θέσουν σθεναρώς το ζήτημα.

Ως αληθής επαγγελία δύναται να χαρακτηρισθεί η σύντομος συνομιλία με τον γηραιόν πολιτευτήν μας Ν. Κλ. Λανίτην.

Εις ερώτησίν μου εάν το ζήτημα προκύπτει εις δυσχερείας, απήντησε καταφατικώς και όταν εν συνεχεία του είπον ότι εάν δεν λυθεί τώρα το ζήτημα ειρηνικά πρέπει να επιδιώξωμεν την λύσιν του με άλλα μέσα, μου απάντησε: "Αφήνω το στόμα κλειστόν, δια να μαντεύσετε με όλην σας την δύναμιν την έννοιαν της σιωπής μου, που ομιλεί δυνατότερα και ευστοχώτερα από οιονδήποτε λόγον".

Θα έρθει κάποτε η ώρα της δράσεως.

Τίποτε δεν κερδίζεται χωρίς θυσίας και η ελευθερία χωρίς αίμα.

1950

Η Μορφωτική Ένωση Εθνικοφρόνων Φοιτητών (Μ.Ε.Ε.Φ.) εξουσιοδοτεί
στις 18 Φεβρουαρίου 1951 τον φοιτητή της Γεωπονικής κον Μάτσην Κυριάκον,
όπως κατέλθει εις Αθήνας δια την επίλυσιν φοιτητικών ζητημάτων.

1952

Μ.Ε.Ε.Φ. - Εξορμήσεις στη Β. Ελλάδα - Πανεθνική Συνείδηση

Στην Αυτοβιογραφία του, το Σεπτέμβρη του 1954, ο Κυριάκος Μάτσης μας δίνει πλήρη εικόνα της πολιτικής και εθνικής του δράσης καθ' όλη τη διάρκεια της φοιτητικής του ζωής, από το 1946 μέχρι το 1952. Γράφει ο ίδιος:

Καθ' όλην την διάρκειαν της εις Ελλάδα πάραμονής μου, ήτις συνέπεσε με τας ζοφεροτέρας ημέρας του συμμοριτοπολέμου, δεν παρέμεινα απαθής θεατής του διεξαγομένου, κατά του κομμουνισμού αγώνος, αλλά τουναντίον επολέμησα αυτόν με όλην την δύναμιν της ψυχής μου, υπηρετήσας εις την πολιτοφυλακήν του Δ' Αστυνομικού Τμήματος Θεσσαλονίκης, αρθρογραφήσας πολλάκις από των σπηλών της απογευματινής εφημερίδος Θεσσαλονίκης Νέα Αλήθεια και λαβών μέρος εις υπερτριάκοντα ανά την Μακεδονικήν ύπαιθρον και τα προκεχωρημένα στρατιωτικά φυλάκια φοιτητικής εξορμήσεις, οργανουμένας υπό του Α2 Γραφείου του Γ. Σώματος Στρατού τη συμπράξει των καθηγητών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και της Μ.Ε.Ε.Φ. (Μορφωτικής Ενώσεως Εθνικοφρόνων Φοιτητών). Εξελέγην δις μέλος του Συμβουλίου της ως άνω Εθνικής Φοιτητικής Οργανώσεως και από της θέσεώς μου ταύτης έλαβα ενεργόν μέρος και εις πάσαν άλλην φοιτητικήν εκδήλωσιν εν τω Πανεπιστημίω, ων εις των κυρίων ομιλητών εις τας εκάστοτε εορτάς επί τη επετείω εθνικών γεγονότων, αντικομμουνιστικών συλλαλητηρίων και συγκεντρώσεων διαμαρτυρίας δια την κατοχήν της ιδιαίτερας μου πατρίδος - Κύπρου - υπό των Άγγλων.

1952

AIR LETTER
AÉROGRAMME

FEBRUARY 1947

Friday 14
(45-320)

Ἡ σημαία γὰρ τῆς δικτατορίας
ἴδωκα ὄρκο γὰρ ὑπερλείου
εἶναι τὴν ΑΠΗΘΕΙΑ.

Ὅτι τῆς μείνῃ πάντα εὐδολογῶ
καὶ τὴν ἀρμυρομαχίαν πάντα
γὰρ τὴν φεῖται καὶ τὴν ΑΠΗΘΕΙΑ.

Σοφροφάνης

Ο Κυριάκος Μάτσος στα εργαστήρια
γεωργικής χημείας του Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης

Ενώπιον του πρυτάνεως
κ. Κ. Λειβαδά και του
κοσμητορος κ. Ι. Κορωναίου,
εδώκαμεν τον νενομισμένον
ὄρκο και ελάβομεν τον τίτλον
του Γεωπόνου.
(Αλλά ο τίτλος δεν κοσμεῖ
τον ἄνθρωπον, ο ἄνδρας
δικαιώνει τον τίτλον).
Κ. Χρ. Μάτσος
Γεωπόνος

MARCH 1947
Thursday
(70-289)
1952

Την 21ην Ιουνίου εγκαταλείπομεν
την γλυκιά μας Θεσσαλονίκη. Πόσα
όνειρα, πόσους καϋμούς, πόσες
ελπίδες δεν δημιουργήσαμε σ' αὐτή
τη γωνιά της γῆς. Και πόση ἀγάπη
δεν κλείσαμε στην ψυχὴ μας γι' αὐτή.

1952

AUGUST 1947

Monday 26
1947

Απόσπασμα από επιστολή που απέστειλε από τα Κρατητήρια Κοκκινότριμιθιάς στον κουμπάρο του Χρίστο Χ' Χρίστου στην Νέα Ζίχνη στις Σέρρες.

Το μεγάλο τιμόνι το κρατάει η αλύγιστη μάζα, το σύνολο, ο κόσμος. Είναι γι' αυτό που είμαι αισιόδοξος. Αυτός ο μεγάλος άγνωστος, αυτός ο ταπεινός που δεν υπολογίζεται, αυτός σί' αλήθεια είναι εκείνος που δεν συνθηκολογεί, που δεν συμβιβάζεται, που δεν δεσμεύεται, που δεν λυγίζει. Πίσω του πανίσχυρος σύμμαχος στέκεται το πνεύμα του Θεού. Γιατί αν στην πραγματικότητα υπάρχει Θεός, σαν ποιος τάχα να είναι αυτός και σαν τι να εκπροσωπεί. Μην μου πείτε πως μιλώ με ασέβεια, κάθε άλλο. Πνεύμα ο Θεός και αυτό το πνεύμα δεν μπορεί να είναι τίποτε άλλο από το πνεύμα του καλού, το πνεύμα του δίκαιου, το πνεύμα του αληθινού, το πνεύμα που γεννά τα έργα τα μεγάλα, τους στοχασμούς τους ξεχωριστούς, τις θυσίες για το σύνολο. Και αν προχωρήσουμε πιο θαρρετά, θα πρέπει να μην διαμφισβητήσουμε πως κάθε άνθρωπος που έχει μέσα του τις αρχές αυτού του Πνεύματος και δίνεται για αυτές, έχει παράλληλα μέσα του και κάτι το θεϊκό, είναι ένας Απόστολος αυτού του Θεού, είναι ένας μικρός Θεός. Δεν νομίζω, το επαναλαμβάνω, πως γράφοντας τούτα τα λόγια, ασεβώ.

Πιστεύω πως έτσι είναι η πραγματικότητα. Έτσι τον βλέπω τον Θεό. Σαν μία μικρογραφία στον άνθρωπο, που έχει ή πλησιάζει τα προτερήματα που θέλει να έχουμε μια θρησκεία, όποια και αν είναι. Ναι, όποια και αν είναι, γιατί αυτές οι αρχές είναι πανανθρώπινες, και όλοι οι άνθρωποι είμαστε μια ζύμη, ένα φύραμα, τον ίδιο οργανισμό έχουμε, τον ίδιο αέρα αναπνέουμε, το ίδιο νερό πίνουμε, τις ίδιες τροφές χρησιμοποιούμε, την ίδια ψυχική αρετή μπορεί να αποκτήσουμε με την κατάλληλη καλλιέργεια. Και είμαστε στο κάτω κάτω κατ' εικόνα και ομοίωση Αυτού, και έχουμε το ίδιο «πνεύμα».

29 Ιουλίου 1956

OCTOBER 1947

Όλοι πιστεύουμε πως έχουμε δίκαιο.

Είτε γιατί βλέπουμε πολύ κοντά σαν άτομα και όλοι μαζί σαν οικογένεια, σαν ομάδα, σαν λαός, συνειδητά ή ασυνειδητά. Και αν δεν έχουμε θα προσπαθήσουμε να βρούμε για να το ταιριάξουμε ύστερα με μια φωνή που πλανιέται μέσα μας και που το λέγουμε συνειδηση, και να δώσουμε στην τελευταία μια νιρβάνα μακαριότητας.

Αν είναι αληθινή για ψεύτικη δεν νοιαζόμαστε. Φτάνει που πιστέψαμε πως... έχουμε δίκαιο. Πιο πέρα από αυτό μια αμφιβολία ταράζει το ανθρώπινο μυαλό. Τι είναι αυτό που μας κάνει να πιστεύουμε πως έχουμε δίκαιο; Άραγε η πίστη σε μια ηθική τελειότητα; Και άραγε εκεί οδηγούμαστε σιγά μα

σταθερά; Saturday 28
(179-186)

1957

ΥΠΑΡΧΕΙΝ ΕΣΤΙ ΑΓΟΜΙΖΕΣΘΑΙ.
ΖΕΙΝ ΕΣΤΙ ΜΙΚΑΜ. Ζίχνη

Πλάσαμε δυνατά μέσα μας κάποια όνειρα και ζήσαμε με την ελπίδα για την πραγματοποίησή τους και χαιρόμαστε τώρα, γιατί μια όμορφη μοίρα μας έταξε στρατιώτες για την νίκη.

Το ξέρω πως ο δρόμος είναι δύσκολος, μα είμαστε και εμείς ακούραστοι. Δεν σου λέω, είναι στιγμές που νοιώθουμε κάποιο κλονισμό. Άνθρωποι είμαστε όλοι, έχουμε τις αδυναμίες μας, σωματικές και ψυχικές. Όμως πιο πάνω από κάθε αδυναμία στέκεται η δύναμη της πίστης.

1958

Ο Στρατάρχης Χάρντιγκ του προσφέρει το ποσό των 500.000 λιρών για να αποκαλύψει πού κρυβόταν ο Διγενής. Ο ιδεολόγος αγωνιστής απάντησε:
«Εξοχότατε, ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί αρετής. Λυπούμαι διότι με προσβάλλετε με την πρότασή σας»

MAY 1947
Saturday 10 (130-235)
MAY 10
19 Νοεμβρίου 1958

Απόσπασμα από την κατάθεση που έδωσε Τουρκοκύπριος λοχίας της Αστυνομίας, ο οποίος έκαμε τον μεταφραστή, μεταξύ του Κυριάκου Μάτση και Άγγλων Ανακριτών στο περικυκλωμένο κρησφύγετο του ήρωα στο Δίκωμο.

Άκουσα το μεταφραστή να φωνάζει στα Ελληνικά:

“Μάτση, Μάτση, πιάστηκες στο κρησφύγετο. Δεν υπάρχει πιθανότητα να δραπετεύσεις. Παραδόσου”.

Στη συνέχεια άκουσα μια βαρεία φωνή που φαινόταν ότι ερχόταν κάτω από το δάπεδο, να απαντά στα Ελληνικά:

“Δεν παραδίδομαι”.

Ο μεταφραστής στη συνέχεια ρώτησε:

“Πόσοι άνδρες είσθε εκεί κάτω;”

και η φωνή απάντησε:

“Τρεις”.

Ο μεταφραστής ακολούθως ρώτησε:

“Πόσα όπλα έχετε μαζί σας;”

Και η φωνή απάντησε:

“Δύο”.

Ο μεταφραστής ρώτησε:

“Έχετε βόμβες;”

Και η φωνή απάντησε:

“Έχουμε βόμβες”.

Ο μεταφραστής είπε στη συνέχεια:

“Ελάτε ένας ένας, όπλα και παραδοθείτε”.

Η φωνή απάντησε:

“Δύο πρόσωπα έρχονται όπλα, μην τους πυροβολήσετε”.

Ο μεταφραστής ρώτησε:

“Εσύ τί θα κάμεις;”

Η φωνή απάντησε:

“Σκέφτομαι τί θα κάμω με τον εαυτό μου. Εάν δεν θέλετε να πολεμήσετε είναι καλύτερα να φύγετε από το δωμάτιο”.

“Αν θα βγώ, θα βγώ πυροβολώντας”

Ο τόπος της θυσίας του ήρωα.

Να μελετήσω βαθιά, τις πράξεις αυτού του ήρωα.
Να τον θυμάμαι το μακρό καιρό + προσπαθώ να είμαι
Να μην αναταράξω τα άρτια βή μοτρώ να κερμ σέφωρα

Νοέμβριος 1958: Η Θεσσαλονίκη πενθεί το πνευματικό της τέκνο. Αμέσως μετά την αγγελία του ηρωικού θανάτου του Κυριάκου Μάτση, ο λαός της πόλης, με επικεφαλής τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου και τους φοιτητές, τέλεσε μνημόσυνο για τον ήρωα στον Άγιο Δημήτριο. Ακολούθησε σιωπηρή πορεία στους κεντρικούς δρόμους της πόλης. Κατέληξε στο μνημείο των πεσόντων φοιτητών που βρίσκεται στο χώρο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου

Θεσσαλονίκη, 23 Νοεμβρίου 1958: Έξω από την εκκλησία του Αγίου Δημητρίου, όπου τελέστηκε επιμνημόσυνη δέηση για τον Κυριάκο Μάτση, Κύπριοι φοιτητές με τη φωτογραφία του ήρωα και το λάβαρο της Ε.Φ.Ε.Κ.Θ.

Νοέμβριος 1958: Μονόλεπτη σιγή καθηγητών και φοιτητών εις μνήμην Κυριάκου Μάτση στο προαύλιο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Δύο εφημερίδες που αναφέρονται στον ηρωικό θάνατο του Κυριάκου Μάτση

**Προτομή του ήρωα
απέναντι από
το Προεδρικό Μέγαρο
στη Λευκωσία**

**Προτομή του ήρωα
στην Καλαμαριά,
Θεσσαλονίκης**

Οι καλλιτέχνες Κατερίνα Μηνά-σοπράνο και Κούλης Θεοδώρου συνοδευόμενοι από τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου και τη Χορωδία «Λέανδρος Σίταρος» της Πνευματικής Στέγης Λευκωσίας, ερμηνεύουν συνθέσεις του Μιχάλη Χριστοδουλίδη, πάνω σε στίχους που έχουν γραφτεί από Κυπρίους ποιητές για τον ήρωα Κυριάκο Μάτση. Τη Συμφωνική Ορχήστρα και τη Χορωδία «Λέανδρος Σίταρος», διευθύνει ο ίδιος ο μουσικοσυνθέτης Μιχάλης Χριστοδουλίδης.

Πρόγραμμα

- 1. Η μοναχική γοργόνα - Θεοκλή Κουγιάλη**
Χορωδία
- 2. Μια σπιθαμή μας δώσαν γη - Θεοκλή Κουγιάλη**
Χορωδία
- 3. Μη μας φυσήξει άνεμος - Κώστα Μόντη**
Κατερίνα Μηνά
- 4. Σαράντα μικρογραφίες - Πέτρου Σόφα**
Κατερίνα Μηνά - Χορωδία
- 5. Ωσάν ρόδον ανθίζεις.**
Απόσπασμα από την Κυπριακή συμφωνία του Θεοδόση Πιερίδη
Κατερίνα Μηνά - Χορωδία
- 6. Η πηγή του χρόνου - Θεοκλής Κουγιάλης**
Κατερίνα Μηνά - Χορωδία
- 7. Σφακτάρια της πόλης - Γιώτα Μετζίτη**
Κούλης Θεοδώρου
- 8. Ωδές του Νότου - Ξάνθος Λυσιώτης**
Κούλης Θεοδώρου - Χορωδία
- 9. Τραγούδια των κρατητηρίων - Αντώνης Σωτηριάδης**
Κούλης Θεοδώρου
- 10. Ο ένας - Χρυσάνθη Ζιτσαία**
Κούλης Θεοδώρου - Χορωδία

Διεύθυνση χορωδίας: Μάρω Σκορδή

ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ

Γεννήθηκε στην Αρμόχωστο της Κύπρου και σπούδασε μουσική στο Conservatoire National de Musique του Παρισιού.

Στη Γαλλία έμεινε μέχρι το 1997 όπου έγραψε μουσική για περίπου είκοσι θεατρικές παραγωγές, από τις οποίες το μεγαλύτερο μέρος στα Εθνικά Θέατρα της Γαλλίας (Comedie Francaise, TNP, Εθνικά Θέατρα του Στρασβούργου και Λυών, Θέατρο της Πόλης του Παρισιού, Φεστιβάλ της Αβινιόν κτλ). Ανάμεσα στις παραγωγές με δική του μουσική ήταν και τα δύο τελευταία έργα του Ιονέσκο - ΜΑΚΠΕΤΤ (Macbett) και ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ ΠΑΛΙΟΣΠΙΤΟ (Ce formidable Bordel) σε παγκόσμια πρεμιέρα. Έγραψε επίσης μουσική για μπαλέτο και τη γαλλική τηλεόραση.

Για την προσφορά του στη γαλλική τέχνη και γράμματα η γαλλική Κυβέρνηση τον τίμησε με τον τίτλο του **ΙΠΠΟΤΗ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ** (chevalier des arts et lettres).

Το 1979 επέστρεψε στην Ελλάδα και συνεργάστηκε με το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, το Θέατρο Τέχνης, τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου, το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ Καλαμάτας κ.ά.

Έγραψε μουσική για 22 τραγωδίες και κωμωδίες που ανεβάστηκαν όλες στην Επίδαυρο. Ανάμεσά τους οι: Ικέτιδες, Τρωάδες, Μήδεια, Εκάβη, με τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου, Ορέστεια, Προμηθέας Δεσμώτης, Σφήκες με το Θέατρο Τέχνης, Αίας, Επτά επί Θήβας, στο Εθνικό Θέατρο και Τραχινίες, Ιφιγένεια εν Ταύροις και Βάκχες με το Κ.Θ.Β.Ε.

Η μουσική του για το θέατρο στην Ελλάδα ξεπερνά τις πενήντα παραγωγές. Συνεργάστηκε με σκηνοθέτες όπως οι Κάρολος Κουν, Μιχάλης Κακογιάννης, Νίκος Χαραλάμπους, Γιώργος Λαζάνης, Σπύρος Ευαγγελάτος, Εύης Γαβριηλίδης κ.ά.

Εκτός από το θέατρο έγραψε μουσική για την όπερα ΤΑ ΔΥΟ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΜΗΔΕΙΑΣ, για την όπερα της Βοστώνης το μπαλέτο ΑΜΑΡΕΣ, για το Εθνικό Μπαλέτο της Κούβας, ΜΥΘΙΑΜΒΟΙ για τη Λυρική Σκηνή, ULYSSES για το Ballet Austin του Τέξας και ΠΟΡΦΥΡΩΜΑΤΑ για το χορευτικό σύνολο "Διάσταση" Λεμεσού και μουσική για οκτώ κινηματογραφικές ταινίες. Πήρε **πρώτο βραβείο** στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, **δύο κρατικά βραβεία** από το Υπουργείο Πολιτισμού και πρώτο βραβείο στο Φεστιβάλ Μουσικής στον Κινηματογράφο της Aix en Provence. Η μουσική του εκδόθηκε σε δέκα δίσκους από τους οποίους έξι στην Ελλάδα.

Έργα του παρουσιάστηκαν στην Γαλλία, Ισραήλ, Γερμανία, Ρωσία, Ισπανία, ΗΠΑ και στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΗΝΑ

Η Παγκοσμίου φήμης σοπράνο Κατερίνα Μηνά διαπρέπει και συνάμα τιμά την Κύπρο μας στο εξωτερικό. Βραβευμένη σε δυο παγκόσμιους διαγωνισμούς τραγουδιού, στον «Πρώτο Παγκόσμιο Διαγωνισμό Τραγουδιού Εκκλησιαστικής

Μουσικής» στη Ρώμη και στον «Έβδομο Παγκόσμιο Διαγωνισμό Τραγουδιού Julian Gayarre» στην Ισπανία.

Βραβευμένη από το περιοδικό Madame Figaro ως Τραγουδίστρια της Χρονιάς 2008 στα ετήσια βραβεία για τις «Γυναίκες της Χρονιάς».

Η Κατερίνα Μηνά είναι απόφοιτος του Εθνικού Ωδείου Κύπρου και του Guildhall School of Music and Drama, και ζει στο Λονδίνο όπου συνεχίζει τις οπερατικές τις σπουδές της με τη σοπράνο Janice Charman.

Η Κατερίνα πήρε μέρος σε πολλά ρεσιτάλ και συναυλίες στο Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Φινλανδία, Ιταλία, Γαλλία, Κύπρο, Ελλάδα, Ιαπωνία, Ταϊλάνδη και στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, και έχει ηχογραφήσει μουσική για το ραδιόφωνο και την τηλεόραση του ΡΙΚ και της ΕΡΤ. Φιλοξενήθηκε μεταξύ άλλων στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, St. John's Smith Square, Hackney Empire, Buxton Opera

House, Gasteig στο Μόναχο, Konzerthaus Βερολίνου, Sheldonian Theatre Οξφόρδης, De Montfort Hall, Leighton House Museum, Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου, «Juhlasali» του Δημοτικού Μεγάρου Ελσίνκι, Les Invalides στο Παρίσι, Αίθουσα Athenaeum Αθηνών, Ίδρυμα Θεοχαράκη και σε όλα τα μεγάλα θέατρα της Κύπρου.

Την 1η Οκτωβρίου 2010, η Κατερίνα τραγούδησε τον «Ύμνο της Κύπρου» του συνθέτη Ρόμαν Καριόλου, στην εκδήλωση που έγινε στο Στάδιο Ελευθερία στα πλαίσια των εορτασμών των 50 χρόνων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αντιπροσώπευσε την Κύπρο στους επίσημους εορτασμούς για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και για την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωζώνη, ερμηνεύοντας τα έργα του Χρίστου Πίττα με τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου.

Η Κατερίνα ερμήνευσε πρόσφατα το ρόλο της Βιολέτας από την όπερα «Λα Τραβιάτα» του Βέρντι, την Εννάτη Συμφωνία του Μπετόβεν, το έργο «African Sanctus» του David Fanshawe σε συνεργασία με την Χορωδία Μάναμα στο Μπαχρέϊν, τον κύριο ρόλο στην μονόπρακτη όπερα του Πουλένκ «Η ανθρώπινη φωνή» καθώς και τους ρόλους της Μιμής από την όπερα «Λα Μπρέμ» και Φιορντιλίτση από το «Κοζί φαν Τούττε». Το Νοέμβριο του 2010 η Κατερίνα Μηνά και η διεθνούς φήμης πιανίστα Έλενα Μουζάλα θα δώσουν μια σειρά συναυλιών στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου και Μέγαρο Πολιτισμού Κύπρου, με την ευκαιρία των 200 χρόνων από τη γέννηση του Schumann και Chopin ερμηνεύοντας έργα των δύο μουσουργών.

ΚΟΥΛΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1965. Ο πολύπλευρος χώρος της μουσικής, δίνει τη δυνατότητα στον καλλιτέχνη να διακλαδώνεται σε διάφορους τομείς, ως τραγουδιστής, συνθέτης και παραγωγός. Συνθέτει για τηλεοπτικές παραγωγές, το

θέατρο και τον κινηματογράφο.

Πραγματοποιεί πολλές παραστάσεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό παρουσιάζοντας το έργο των Κυπρίων δημιουργών, αλλά και παραστάσεις αφιερωμένες σε δημιουργούς που σημάδεψαν με το έργο τους την ελληνική δισκογραφία. Πολύ συχνά συνοδεύεται από λαϊκές ή συμφωνικές ορχήστρες.

Στο δισκογραφικό του έργο απαριθμεί δέκα προσωπικές του δημιουργίες αλλά και συμμετοχές.

Οι σημαντικότερες παραστάσεις:

2005: Τον Ιούνιο πραγματοποιεί μια συναυλία στο Μπούενος Άιρες με τον Γιάννη Μαρκόπουλο για τους πρόσφυγες του κόσμου και διοργανωτή τον ΟΗΕ, ενώ τον Ιούλιο, παρουσιάζεται στο Ηρώδειο ερμηνεύοντας τα έργα

«Χρονικό» και «Θητεία», του ίδιου συνθέτη.

Τον Οκτώβριο παρουσιάστηκε με τον Κύπριο συνθέτη Μιχάλη Χριστοδουλίδη στο Λουξεμβούργο σε μια συναυλία με μεσαιωνικά τραγούδια.

2006: Τον Μάρτιο παρουσιάστηκε με τον Κύπριο συνθέτη Μιχάλη Χριστοδουλίδη στο Λονδίνο και στην Κύπρο σε τρεις συναυλίες με μεσαιωνικά τραγούδια.

Το Σεπτέμβριο παρουσιάστηκε με την συμφωνική ορχήστρα της Βουλγαρικής Κρατικής Ραδιοφωνίας σε μια συναυλία στο πλαίσιο του διεθνούς φεστιβάλ «Τα Κύπρια», με τίτλο «Στ' ανάρκα του Γερώνυμου Τραουδιστή».

2007: Τον Ιανουάριο παρουσιάστηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών σε δύο συναυλίες με τον Γιάννη Μαρκόπουλο ερμηνεύοντας τα έργα «Θητεία» και «Επί σκηνής» σε ποίηση Γιώργου Σεφέρη, ενώ τον Φεβρουάριο ερμήνευσε στο Μεσολόγγι το έργο «Ελεύθεροι πολιορκημένοι» σε ποίηση του Διονύσιου Σολωμού.

2008: Τον Φεβρουάριο παρουσιάστηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών σε μια συναυλία με τον Γιάννη Μαρκόπουλο ερμηνεύοντας το έργο «Θητεία».

Τον ίδιο μήνα τραγούδησε με την ορχήστρα «Μίκης Θεοδωράκης» σε μια συναυλία στη Λευκωσία.

Τον Απρίλιο παρουσιάστηκε με τον Γιάννη Μαρκόπουλο στο Ολυμπιακό Ποδηλατοδρόμιο της Αθήνας, ενώ τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο πραγματοποίησε μια περιοδεία σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας.

Χορωδία «Λέανδρος Σίταρος» της Πνευματικής Στέγης Λευκωσίας

Ιδρύθηκε το 1966 από το Λέανδρο Σίταρο. Μετά το θάνατό του ιδρυτή της το Μάιο του 1984, τη χορωδία διευθύνει η κ. Μάρω Σκορδή.

Η χορωδία συνεργάστηκε πολλές φορές με διάφορες οργανώσεις, το Ταμείο Μουσικής και Καλών Τεχνών, τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το Ρ.Ι.Κ. με Κύπριους και ξένους σολίστ και μαέστρους (Μάριο Παπαδόπουλο, Άγι Ιωαννίδη, Alexander Vujic, Michel Riquemal, Walter Mik, Roland Melia, Νότη Γεωργίου κ.ά.), τη Γιουγκοσλάβικη Ορχήστρα Εγχόρδων "Sinfonietta", την Κρατική Ορχήστρα Κύπρου κ.ά. Παρουσιάστηκε σε εκδηλώσεις όπως: "10η επέτειος του Κυπριακού Οργανισμού για την καταπολέμηση της πείνας", "Ανθρώπινα δικαιώματα", "100 χρόνια Κυπριακού Αθλητισμού", «Κουγιουμτζής» με τη σύμπραξη του συνθέτη και της χορωδίας του Θερμαϊκού Θεσσαλονίκης (Οκτ. 1993), Τελετή λήξης των εργασιών του 10ου Συνεδρίου των δικηγόρων της Κοινοπολιτείας (1993), Τελετή έναρξης των εργασιών του 39ου Συνεδρίου των βουλευτών της Κοινοπολιτείας (1993), τελετή έναρξης του Διεθνούς Σεμιναρίου του ΟΑΣΕ που διοργανώθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών. Επίσης, κάθε χρόνο, η Χορωδία «Λέανδρος Σίταρος» δίδει μια Χριστουγεννιάτικη Συναυλία στην Εκκλησία της Φανερωμένης στη Λευκωσία.

Ανέβασε ολόκληρα έργα όπως π.χ. Requiem (Fauré), Missa Brevis (Mozart), Δημιουργία (Haydn), Λειτουργία σε Σολ (Schubert), 9η Συμφωνία (Beethoven), Carmina Burana (Carl Orff), Σαν Ξημερώσει (Στέλιου Τσιόλα), Συμφωνικό Έπος Διγενή Ακρίτα (Χρίστου Φιλίππου), Λεμονανθούσα μου κυρά Αμμόχωστος (Μάριου Μελετίου), Ωδή στον Άγιο Κασσιανό (Μάριου Μελετίου) κ.ά.

Η χορωδία έχει στο ενεργητικό της τους ψηφιακούς δίσκους: «Χριστουγεννιάτικα τραγούδια στα Ελληνικά», "Κύπρος" (Άρη Αριστοφάνους), «Το έπος του Διγενή Ακρίτα» (Χρίστου Φιλίππου), «1955» (Μιχάλη Χριστοδουλίδη), «Τραγούδια της ΕΟΚΑ» (ενορχ. Σάββα Σάββα).

Η χορωδία συμμετείχε στον Πανευρωπαϊκό Χορωδιακό Διαγωνισμό του Β.Β.С. "Let the Peoples Sing" στον Καναδά (1993) για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και έλαβε, επίσης, μέρος σε Διεθνή Συνέδρια, σε φεστιβάλ στην Κύπρο (ΚΥΠΡΙΑ) και στο εξωτερικό: Ελλάδα (Αθήνα, Πελοπόννησο, Καρδίτσα, Κηφισιά, Αργυρούπολη, Λειβαδιά, Θεσσαλονίκη, Κεφαλλονιά, Κέρκυρα, Κρήτη), Ουγγαρία (Cegléd και Βουδαπέστη), Τσεχία (Βοημία και Πράγα), Γαλλία (Μασσαλία), Ισπανία (Καταλωνία), Αγγλία (Cambridge), Μάλτα, Ιταλία (Βενετία και Ρώμη).

ΜΑΡΩ ΣΚΟΡΔΗ

Η Μάρω Σκορδή πήρε τα πρώτα μαθήματα πιάνου από το Δημήτρη Τιρίμο και αργότερα, το Πτυχίο Αρμονίας του Εθνικού Ωδείου Κύπρου με το Γιάγκο Μιχαηλίδη. Σπούδασε Μουσική στο Royal Scottish Academy of Music and Drama όπου κέρδισε το βραβείο Euing για την Ιστορία, Φόρμα και Ανάλυση. Μετά, απεφοίτησε από το Jordanhill College of Education. Αργότερα πήρε το Masters Degree in Music Education του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του Πανεπιστημίου του Λονδίνου με την καθοδήγηση του Δρα Keith Swanwick με θέμα «The Theory and Practice of a Multidisciplinary Approach in the Secondary School Music Curriculum».

Η Μάρω Σκορδή εργάστηκε ως Καθηγήτρια Μουσικής και ως Βοηθός Διευθύντρια σε σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης, στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου, στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου, στην Ανάπτυξη Προγραμμάτων, στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, στις Πολιτιστικές Υπηρεσίες, ως Επιθεωρήτρια Μουσικής στη Μέση Εκπαίδευση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (2000 – 2007)

και ως Πρώτη Λειτουργός Εκπαίδευσης στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2007-2008).

Υπήρξε πρόεδρος σε διάφορες επιτροπές και μέλος κριτικών επιτροπών στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Πολύ σημαντική υπήρξε η συμμετοχή της ως μέλος της Κριτικής Επιτροπής στον Παγκόσμιο Διαγωνισμό Χορωδιών στο Llangollen της Ουαλλίας (1998, 1999). Συμμετείχε ενεργά σε διάφορα εκπαιδευτικά συνέδρια και δίδαξε σε σεμινάρια και μουσικά εργαστήρια. Με τη στήριξη του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, εφάρμοσε στην Κυπριακή Μουσική Εκπαίδευση τις καινοτομίες «Καλλιτέχνες στα σχολεία», «Εκπαιδευτικά Προγράμματα της Κρατικής Ορχήστρας Κύπρου», «Εκπαιδευτικές Συναυλίες», «Επαρχιακές Χορωδίες και Ορχήστρες» και εργάστηκε για τη δημιουργία των πρώτων Μουσικών Λυκείων στην Κύπρο (2006). Σήμερα διευθύνει τη Χορωδία «Λέανδρος Σίταρος» της Πνευματικής Στέγης Λευκωσίας και τη Χορωδία Δωματίου «ΠΟΛΥΦΩΝΙΑ».

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΥΠΡΟΥ

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου ιδρύθηκε το 1987 από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και μέχρι το 2006 λειτουργούσε ως Κρατική Ορχήστρα Κύπρου. Το 2006 η Κυβέρνηση συνέστησε το Ίδρυμα Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου, το οποίο ανέλαβε τη λειτουργία της από τον Ιανουάριο του 2007.

Σύμφωνα με την Καλλιτεχνική Πολιτική του Ιδρύματος, κύριος στόχος της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου είναι να φέρει την κλασική μουσική κοντά στο ευρύ κοινό. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζει συναυλίες σε όλες τις πόλεις, καθώς και σε αγροτικές κοινότητες και διάφορα ιδρύματα. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα της Ορχήστρας, που οργανώνονται σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, καλύπτουν όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης – προσχολική έως και μέση εκπαίδευση – και περιλαμβάνουν επισκέψεις των μουσικών στα σχολεία, μουσικοεκπαιδευτικά σεμινάρια και εργαστήρια, ανοικτές γενικές δοκιμές, εκπαιδευτικές και οικογενειακές συναυλίες. Οι δραστηριότητες της Ορχήστρας περιλαμβάνουν επίσης συμμετοχή σε Διεθνή και τοπικά Φεστιβάλ, καθώς και σε παραγωγές όπερας.

Με στόχο την προώθηση της καλλιτεχνικής δημιουργίας, η Σ.Ο.Κ. συνεργάζεται με Κύπριους συνθέτες, παρουσιάζοντας συχνά έργα τους σε πρώτη εκτέλεση. Έχει συνεργαστεί με πληθώρα καταξιωμένων Κυπρίων και ξένων σολίστ και

μαέστρων, ενώ παράλληλα προσφέρει ευκαιρίες σε νέους Κύπριους καλλιτέχνες να παρουσιαστούν μπροστά στο κοινό. Με στόχο την προβολή του σύγχρονου πολιτισμού της Κύπρου, η Ορχήστρα πραγματοποιεί προγράμματα πολιτιστικής ανταλλαγής και έχει πραγματοποιήσει εμφανίσεις στο εξωτερικό, όπως στην Ελλάδα, Γερμανία, Δανία, Βουλγαρία, Γαλλία, Αγγλία, Μάλτα και Ελβετία.

Πρώτος Μαέστρος και Καλλιτεχνικός Διευθυντής της Ορχήστρας διετέλεσε ο Άγιος Ιωαννίδης, τον οποίο διαδέχθηκαν ο Roland Melia, ο Maciej Zoltowski και ο Σπύρος Πίσυνος. Γενικός και Καλλιτεχνικός Διευθυντής της Ορχήστρας είναι, από τον Φεβρουάριο 2009, ο Peter Kovacs.

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΥΠΡΟΥ

Εξάρχων / Leader: Wolfgang Schroeder

Α΄ ΒΙΟΛΙΑ / VIOLINS I

Janna Sargerson
Sorin Alexandru Horlea
Πέτρος Παπακώστας
Anna Wrobel
Ayşe Karaođlan
Χάρης Στυλιανού
Robert Hovhanessyan
Krasen Penev

Β΄ ΒΙΟΛΙΑ / VIOLINS II

Κύπρος Χριστοδουλίδης
Varvara Merzlova-Peneva
Βαρβάρα Πλουσίου
Ανδρέας Τσίτσαρρος
Χαρουτιούν Τουμαγιάν
Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου

ΒΙΟΛΕΣ / VIOLAS

Ewa Bartmann
Vladimir Tkachenko
Amanda Constantinou
Krzysztof Wrobel
Zoltan Juhasz

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ / CELLOS

Πέτρος Γκοσποντίνοφ
Μιράντα Παπανεοκλέους
Ρίτα Σεργίδου
Gurhan Nuray

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΖΑ / DOUBLE BASSES

Νίκος Ιωάννου
Γιάννος Ιωάννου

ΦΛΑΟΥΤΑ / FLUTES

Svetlana Risti
Virginie Bove
ΠΙΚΟΛΟ / PICCOLO
Virginie Bove

ΟΜΠΟΕ / OBOES

David Perpiñán
Laura Rodgers

ΑΓΓΛΙΚΟ ΚΟΡΝΟ / COR ANGLAIS

Laura Rodgers

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ / CLARINETS

Ντούσκο Ζάρκοβιτς
Άγγελος Αγγελίδης

ΦΑΓΚΟΤΑ / BASSOONS

Giovanni Galetti
Miriam Butler

ΓΑΛΛΙΚΑ ΚΟΡΝΑ / FRENCH HORNS

Kelly Alijani

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ / TRUMPETS

Gareth Griffiths
Ανδρέας Γιαννακούρας

ΤΥΜΠΑΝΑ / TIMPANI

Νικόλας Παπαγεωργίου

ΚΡΟΥΣΤΑ / PERCUSSION

Τάσος Χαραλαμπίδης

ΠΙΑΝΟ / PIANO

Έλενα Μιτέλλα

ΜΠΟΥΖΟΥΚΙ / ΒΟΥΖΟΥΚΙ

Παντελής Ιωνάς

Απόσπασμα από το τελευταίο γραπτό κείμενο του Κυριάκου Μάτση, γραμμένο στο κρησφύγετό του τον Οκτώβριο του 1958

Πάνω στο γράμμα σου στάθηκα για πολύ αγαπητέ μου.

Ένα κομμάτι της ζωής που τραβά το δρόμο της ζωντανά και σκληρά, είναι κι αυτό. Στην πορεία της τίποτε δεν μπορεί να αντισταθεί, ούτε και εμείς οι ίδιοι. Δεν είναι αντίπαλοι το κορμί (η ύλη) και το πνεύμα όσο κι αν το όνειρο μιας ήσυχης ζωής μπορεί να μας κάμει να πιστέψουμε. Το πνεύμα στέκει παντού και πάντοτε κυρίαρχο και για τους άσημους της ζωής και για τους ξέχωρους.

Όμως, για την γη θα σου μιλήσω τώρα, αγαπητέ. Την γη που κρύβει μέσα της το πιο μεγάλο μυστικό και μαζί το πιο ωραίο «τη γοητεία που δίνει η δύναμη της ύλης της στο πνεύμα των όντων της». Τίποτε δεν με έδεσε πιο πολύ από τούτο το δεσμό.

Δεν με νοιάζει αν αυτός που θα χαρεί την αγαλλίαση του συνδέσμου της ύλης Γης με το πνεύμα Γη θα σταθεί μόνο στα οφέλη που προσπορίζεται η υλική πλευρά, ή έχει τη δύναμη να νιώσει πέρα για πέρα τη χαρά της έξαρσης που χαρίζει η πνευματική. Απλούστατα ο ένας ζει πιο πλατιά, πιο θεϊκά (αν το δέχεσαι) μια κατάσταση της οποίας ο άλλος αδράχνει μόνο ελάχιστες πτυχές. Όμως ζουν και οι δύο. Ζουν αληθινά, ζωντανά, σκληρά και χαίρονται ο καθένας με τον δικό του τρόπο.

Όμως να αγωνιστεί πρέπει ο καθένας. Να πλάσει ο ίδιος κάτι και με το κορμί, με την καρδιά, με το πνεύμα, με το γέλιο να το χαίρεται.

Μακαρισμένοι αυτοί που δρόμους πρωτανοίγουν.
Ευλογημένοι αυτοί που τους ακολουθούν.

Να γιατί δεν νοιάζομαι αν τη γη αυτή τη ζουν Τούρκοι, για Έλληνες, Εβραίοι για...
Εκείνο που έχει αξία είναι να τη ζουν αυτοί που την ποτίζουν με τον ιδρώτα τους και να περπατούν πάνω της ελεύθεροι, διαφεντευτές της, κυρίαρχοι της. Ν' αναπνέουν περήφανοι τον αέρα της που να 'ναι αέρας δροσιάς, ομορφιάς, λεβεντοσύνης.
Όχι νίκητες...

Οκτώβριος 1958

Οργανωτές:

Ίδρυμα «Κυριάκος Μάτσης»
Συμβούλιο Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-59
Ίδρυμα Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου
Δήμος Στροβόλου

Χορηγός: Πολιτιστικές Υπηρεσίες, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Την εκδήλωση στηρίζει η Πρεσβεία της Ελλάδος στην Κύπρο

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Διοργάνωση εκδήλωσης και επιμέλεια έκδοσης: Δόξα Κωμοδρόμου
Σχεδιασμός - CTP - Εκτύπωση ΧΡΩΜΑΣυν